

అట్టడుగు ప్రజాస్వామ్యం - 1వ భాగం: పరిపాలన

"రాజానాం ధర్మగోప్తారం ధర్మో రక్షతి రక్షితఃహి"
"పాలకుడు ధర్మాన్ని రక్షిస్తాడు మరియు ధర్మాన్ని రక్షించేవారిని
రక్షిస్తాడు."

మహాభారతం

'న్యాయం లేనిదే శాంతి లేదు.
సమానత్వం లేకుండా న్యాయం లేదు;
అభివృద్ధి లేకుండా సమానత్వం లేదు;
అస్తిత్వాన్ని గౌరవించకుండా ప్రజాస్వామ్యం లేదు
మరియు సంస్కృతులు మరియు ప్రజల గౌరవం."

రిగోబెర్టా మెంచు తుమ్

పెద్ద
ప్రశ్నలు ?

1. 'పాలన' అంటే ఏమిటి?
2. మనకు ప్రభుత్వం ఎందుకు అవసరం?
3. 'ప్రజాస్వామ్యం' అంటే ఏమిటి? ఇది ఎందుకు ముఖ్యమైనది?

0681CH10

పరిచయం

మానవులు చాలా కాలంగా సముదాయాలలో నివసిస్తున్నారు. పెద్ద సంఖ్యలో ప్రజలు కలిసి నివసిస్తున్నప్పుడు, విభేదాలు మరియు అన్యాయతలు ఉండవచ్చు మరియు సమాజంలో శాంతి మరియు సామరస్యాన్ని కాపాడటానికి నియమాలు అవసరం అవుతాయి.

మీరు పాటించాల్సిన కొన్ని సాధారణ నియమాలు ఇంట్లో ఉండవచ్చు. మీరు చదివే పాఠశాలలో నియమాలు కూడా ఉన్నాయి - కొన్ని విద్యార్థులకు, మరికొన్ని ఉపాధ్యాయులకు. పై తరగతుల్లో పరీక్షలకు హాజరయ్యే విద్యార్థులు తప్పనిసరిగా కొన్ని నిబంధనలు పాటించాలి. రోడ్డుపై వెళ్లే వాహనదారులు ట్రాఫిక్ నిబంధనలు పాటించాలని సూచించారు. అన్ని రకాల ఉద్యోగాల్లో ఉన్నవారు కూడా తమ యజమాని నిర్దేశించిన నియమాలను పాటించాల్సి ఉంటుంది, అదే సమయంలో యజమానులు కూడా తమ ఉద్యోగులకు కట్టబడి ఉన్న నియమాలను పాటించాలి.

ఆ నియమాలను ఎవరూ పాటించకపోతే ఏమవుతుంది? సమాజం పనిచేయదు అనేది ఒక సాధారణ సమాధానం.

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

- పటం 10.1లో ఇవ్వబడిన రెండు చిత్రాలను 151వ పేజీలో రాయండి - వాటి మధ్య మీరు ఏ తేడాలను చూస్తారు?
- నిబంధనలపై మన చర్చతో మీరు దీన్ని ఎలా అనుసంధానిస్తారు?
- మీ స్కూలులోని కొన్ని నియమాలు ఏమిటి? వాటిని ఎవరు తయారు చేశారు?

నిబంధనలు ఎవరు, ఎందుకు చేస్తారు? వాటిని ఎలా తయారు చేస్తారు? ఈ అధ్యాయంలో మనం అన్వేషించే కొన్ని ప్రశ్నలు ఇవి. నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, వివిధ నియమాలతో సమాజ జీవితాన్ని నిర్వహించడం మరియు అవి పాటించేలా చూసుకోవడం అనే ప్రక్రియను అంటారు. పరిపాలన. వ్యక్తుల సమూహం లేదా నియమాలను రూపొందించే మరియు వాటిని పాటించేలా ధృవీకరించే వ్యవస్థను ఏ అని పిలుస్తారు **ప్రభుత్వం**. కొన్ని ముఖ్యమైన నియమాలను ఇలా పిలుస్తారు **చట్టాలు**.

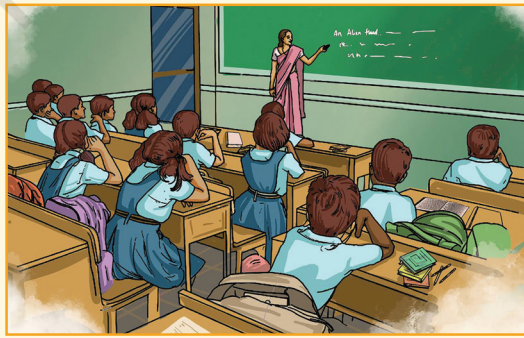
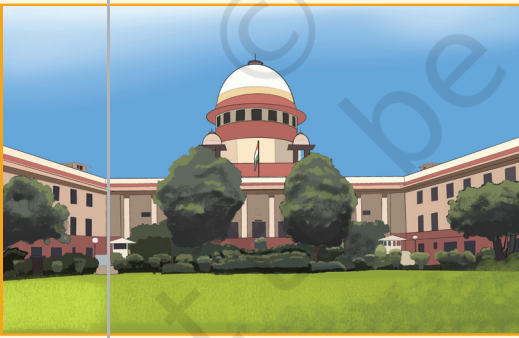
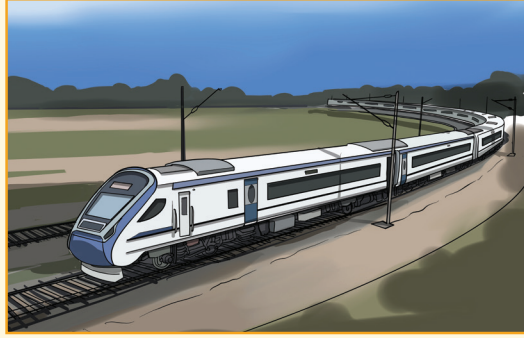
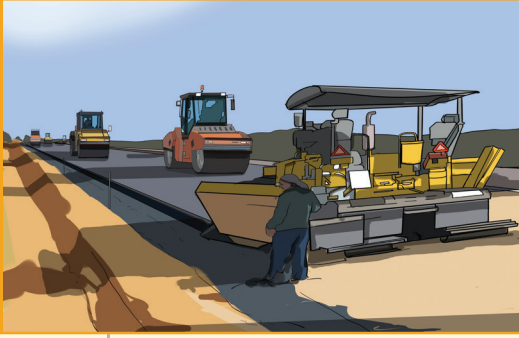
దీని అర్థం నియమాలు మరియు చట్టాలు ఒకేసారి నిర్ణయించబడతాయని కాదు. మీరు ఇంట్లో ఒక నిర్దిష్ట నియమాన్ని మీ తల్లిదండ్రులతో చర్చించినట్లే, లేదా ఒక విద్యార్థి సంఘం పాఠశాల లేదా విశ్వవిద్యాలయ యజమాన్యాన్ని

అడగవచ్చు, పౌరులు కూడా సమాజాన్ని పరిపాలించే చట్టాలు మరియు నిబంధనలపై తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయవచ్చు. ఇది ఎలా జరుగుతుందో మనం చూద్దాం.

పటం 10.1

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

- 152వ పేజీలో 10.2 పటంలోని పది చిత్రాలలో ప్రాతినిధ్యం వహించే ప్రజా సేవ లేదా ఇతర కార్యకలాపాల వర్గాలను మీరు గుర్తించగలరా ?
- ఈ ప్రతి చర్యలో ప్రభుత్వం ఎటువంటి పాత్ర పోషిస్తుందని మీరు భావిస్తున్నారు?
- మీ దైనందిన జీవితంలో ప్రభుత్వం ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తున్న ఇతర అంశాల గురించి మీరు ఆలోచించగలరా?

మూడు ప్రభుత్వ అవయవాలు

ప్రపంచవ్యాప్తంగా, డిజిటల్ సాంకేతికతలు సముదాయాల పని విధానాన్ని మారుస్తున్నాయి. భారతదేశంలో, సుమారు 30 సంవత్సరాల క్రితం వరకు, దూరపు బంధువుకు డబ్బు బదిలీ చేయాలనుకునే వ్యక్తులు ఒక ఫారం నింపిన తర్వాత మనీ ఆర్డర్ పంపడానికి పోస్టాఫీసు వద్ద క్యూ కట్టాల్సి వచ్చేది. లేదా వారు ఏదైనా వ్యాపారానికి చెల్లింపును పంపవలసి వస్తే, వారు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ పొందడానికి వారి బ్యాంకు వద్ద క్యూ కడతారు, తరువాత దానిని పోస్ట్ ద్వారా పంపాల్సి ఉంటుంది. మీరు బహుశా ఈ పదాలను ('మనీ ఆర్డర్' లేదా 'డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్') ఎప్పుడూ వినలేదు, ఎందుకంటే ఈ రోజు మనకు తక్షణమే డబ్బును పంపే డిజిటల్ మార్గాలు ఉన్నాయి!

అయితే, ఇది తమ డెస్క్ను కూడా విడిచిపెట్టకుండా ప్రజల డబ్బును దొంగిలించడానికి డిజిటల్ మార్గాలను కనుగొనే కొత్త తరగతి నేరస్థులను సృష్టించింది. ఇలాంటి క్రిమినల్ యాక్టివిటీలు ('సైబర్ క్రైమ్' అని పిలుస్తారు) వాటిని అరికట్టేందుకు అనేక ప్రభుత్వాలు కొత్త చట్టాలను తీసుకొచ్చాయి. అమాయక ప్రజలు కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బును సమాజానికి తోడ్పడటానికి ఉపయోగించకుండా దోచుకుంటున్న కొందరు నేరస్థులను అరెస్టు చేసి కోర్టులో దోషులుగా నిర్ధారించారు. వీరికి సాధారణంగా జరిమానాతో పాటు కొన్నేళ్ల జైలు శిక్ష విధిస్తారు.

ఈ ఉదాహరణ ద్వారా, ప్రభుత్వం యొక్క మూడు శాఖలు లేదా 'అవయవాలు' ఎలా కలిసి పనిచేస్తాయో మనం చూడవచ్చు:

- **శాసనసభ** అనేది కొత్త చట్టాలను రూపొందించే సంస్థ (లేదా 'చట్టాలు'). కొన్నిసార్లు ఇది ఇప్పటికే ఉన్న చట్టాలను కూడా నవీకరిస్తుంది లేదా

తొలగిస్తుంది. ఇది ప్రజల ప్రతినిధుల సమావేశం ద్వారా జరుగుతుంది. భారతీయ వ్యవస్థ ఎలా పనిచేస్తుందో త్వరలో చూద్దాం.

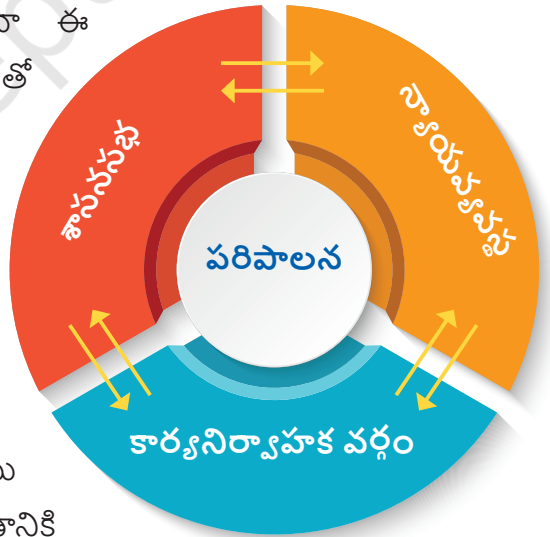
- **కార్యనిర్వాహక వర్గం** అనేది చట్టాలను అమలు చేసే (లేదా 'అమలు') చేసే సంస్థ. ఇందులో దేశాధినేత (రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి లేదా ముఖ్యమంత్రి కావచ్చు), మంత్రులు మరియు 'శాంతిభద్రతలను' అమలు చేయడానికి బాధ్యత వహించే ఏదైనా సంస్థ ఉంటుంది. (పై ఉదాహరణలో, ఆ సంస్థ సైబర్ పోలీసులు)
- **న్యాయవ్యవస్థ** ఎవరైనా చట్టాన్ని ఉల్లంఘించారా, అలా అయితే, అవసరమైతే శిక్షతో సహా ఏ చర్య తీసుకోవాలో నిర్ణయించే న్యాయస్థానాల వ్యవస్థ. కొన్నిసార్లు కార్యనిర్వాహక వర్గం తీసుకున్న నిర్ణయం సరైనదా, లేదా శాసనసభ ఆమోదించిన చట్టం అందరికీ సముచితంగా ఉందా అని కూడా పరిశీలిస్తుంది.

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

పైన వివరించిన సైబర్ నేరగాళ్ల విషయంలో మూడు ప్రభుత్వ అవయవాలు ఎలా పనిచేస్తున్నాయో వివరించారు. వారు ఎలా జోక్యం చేసుకుంటారు?

ఏ సుపరిపాలన వ్యవస్థలోనైనా ఈ మూడు అవయవాలు ఒకదానితో ఒకటి సంకర్షణ చెందుతాయి మరియు కలిసి పనిచేస్తాయి, అయినప్పటికీ వాటిని వేరుగా ఉంచాలి. ఈ విభజనను గవర్నెన్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ అంటారు పటం. 10.3 'అధికారాల విభజన' (పటం. 10.3). ఇది తనిఖీలు మరియు బ్యాలెన్స్ వ్యవస్థను అందించడానికి ఉద్దేశించబడింది. దీని అర్థం ప్రభుత్వంలోని ప్రతి విభాగం మరొకటి ఏమి చేస్తుందో తనిఖీ చేయగలదు మరియు ఒక అవయవం దాని ఆశించిన పాత్రకు మించి పనిచేస్తే సమతుల్యతను పునరుద్ధరించగలదు.

పటం 10.3

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

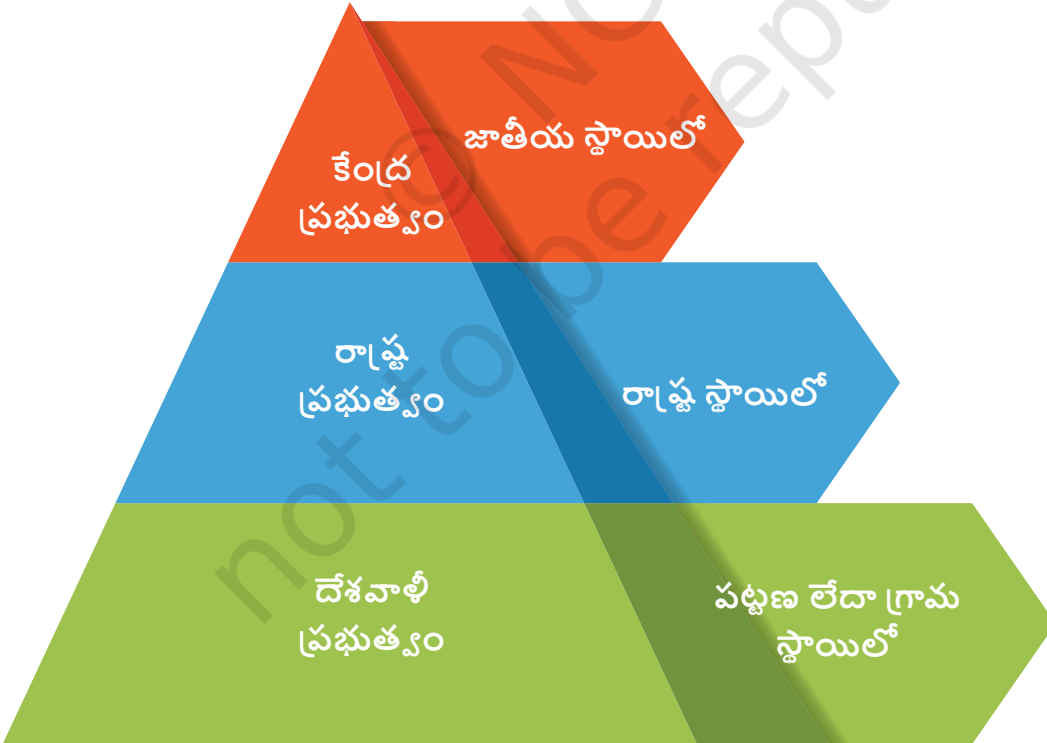
ఒక వర్గ కార్యకలాపంగా, మూడు అవయవాలు ఒకే సమూహ ప్రజల నియంత్రణలో ఉంటే మనం చూడగలిగే రుగ్మతను మీరు ఊహించగలరా? మీరు విన్న అటువంటి నిజ జీవిత పరిస్థితిని మీరు వివరించగలరా?

ప్రభుత్వం యొక్క మూడు స్థాయిలు

ఏ ప్రభుత్వమైనా కనీసం రెండు స్థాయిల్లో పనిచేస్తుంది - స్థానిక మరియు జాతీయ. భారతదేశంతో సహా అనేక దేశాలలో, ఇది మూడు స్థాయిలు లేదా అంచెలలో పనిచేస్తుంది - స్థానిక, రాష్ట్ర లేదా ప్రాంతీయ మరియు జాతీయ. ఒక్కో స్థాయి ఒక్కో విషయన్ని డీల్ చేస్తుంది. పోలికను ఉపయోగించడానికి, మీ ఇంట్లో ఒక బల్బ్ వెలగకపోతే, మీరు మొదట బల్బ్, స్విచ్, ఫ్యూజ్ మొదలైన వాటిని తనిఖీ చేస్తారు. అది కుదరకపోతే ఎలక్ట్రిషియన్ కు ఫోన్ చేసి సమస్య మీ ఇంట్లోనే లేదని తేలితే ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు వెళ్లి ఫిర్యాదు చేయాలి ఉంటుంది. ఇవి కూడా సమస్యను పరిష్కరించడానికి మూడు స్థాయిలు.

భారతదేశంలో, మనకు స్థానిక ప్రభుత్వాలు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మరియు కేంద్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉన్నాయి (పటం 10.4 పేజీ 155). కొన్ని రోజుల పాటు భారీ వర్షాలు కురవడంతో జిల్లాలోని ఓ ప్రాంతంలో వరదలు ఇది మరీ

పటం 10.4

తీవ్రంగా లేకపోతే, స్థానిక అధికారులు దానిని ఎదుర్కోగలరు. ఇందులో అనేక పట్టణాలు, అనేక గ్రామాలు ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రంగంలోకి దిగి సహాయక బృందాలను పంపి బాధితులను ఆదుకుంటుంది. అయితే భారీ వరదలు విస్తారమైన ప్రాంతాలను ప్రభావితం చేస్తే, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సహాయ సామగ్రిని, సైన్యాన్ని పంపడం ద్వారా సహాయం చేయడానికి రావచ్చు. మళ్ళీ ఈ మూడు లెవల్స్ ఇవే.

మిస్ అవ్వకండి

మన ప్రాచీన గ్రంథాల జ్ఞానం నుండి ప్రేరణ పొందిన నినాదాలను మన అనేక సంస్థలు కలిగి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు భారత ప్రభుత్వ నినాదం సత్యమేవా జయతే, అంటే "సత్యం మాత్రమే గెలుస్తుంది". సుప్రీం కోర్టు నినాదం యతో ధర్మస్తతో జయ, లేదా, "ధర్మం ఉన్న చోట, విజయం ఉంటుంది.

ముఖ పేజీలోని పట్టిక సంక్షిప్తంగా జాతీయ మరియు రాష్ట్ర స్థాయిలలో ప్రభుత్వం యొక్క మూడు అవయవాల యొక్క ప్రధాన విధుల యొక్క సాధారణ ఫ్రేమ్వర్కు అందిస్తుంది. గ్రేడ్ 7లో వాటి వివరాలు (అసెంబ్లీల ఖచ్చితమైన పాత్రతో సహా) మరింత లోతుగా అధ్యయనం చేయబడతాయి. (స్థానిక ప్రభుత్వం గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించబడలేదు, ఎందుకంటే తరువాతి రెండు అధ్యాయాలలో దీనిని మరింత నిశితంగా పరిశీలిస్తాము)

అవేంట్ అన్వేషిద్దాం

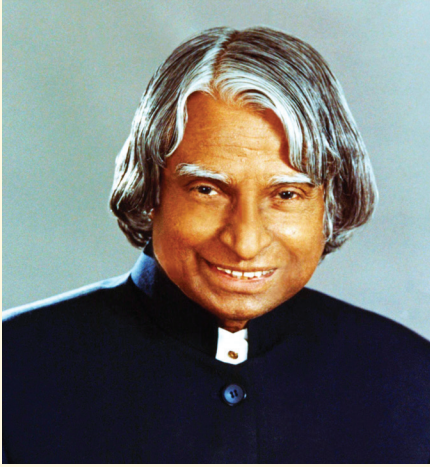
- ఈ క్రింది వాటిని పరిశీలించండి పట్టిక (పటం 10.5). మీ జీవితాన్ని ఎక్కువగా ప్రభావితం చేసే విధులు మరియు బాధ్యతలను హైలైట్ చేయండి.
- ఇద్దరు లేదా ముగ్గురు పెద్దలను ప్రభుత్వంతో వారి సంబంధం లేదా పరస్పర చర్య గురించి అడగండి - ఇది ఏ స్థాయిలో జరుగుతుంది మరియు ఏ ప్రయోజనం కోసం జరుగుతుంది?

	ఆల్ ఇండియా	రాష్ట్ర స్థాయి
న్యాయవ్యవస్థ	భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం	హైకోర్టు
	జాతీయ స్థాయి	రాష్ట్ర స్థాయి
శాసనసభ	రెండు సభలు - లోక్ సభ మరియు రాజ్యసభ 4 జాతీయ చట్టాలను రూపొందించడం	ఒక రాష్ట్ర అసెంబ్లీ లేదా విధాన సభ (చాలా రాష్ట్రాలకు ఒకే అసెంబ్లీ ఉందని గమనించండి. కొన్ని రాష్ట్రాలకు రెండు ఉన్నాయి)
	కేంద్ర ప్రభుత్వం	రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
కార్యనిర్వాహక వర్గం	భారత రాష్ట్రపతి (నామినల్ అధిపతి మరియు భారత సాయుధ దళాల సుప్రీం కమాండర్) నేతృత్వంలో, ప్రధానమంత్రి కార్యనిర్వాహక అధిపతిగా ఉంటారు.	గవర్నర్ (నామమాత్రపు అధిపతి) నేతృత్వంలో ముఖ్యమంత్రి కార్యనిర్వాహక అధిపతిగా ఉంటారు.
కార్యనిర్వాహకుల విధులు మరియు బాధ్యతలు (జాబితా సమగ్రమైనది కాదు)	<ul style="list-style-type: none"> • రక్షణ • విదేశీ వ్యవహారాలు • అణుశక్తి • కమ్యూనికేషన్ లు • కరెన్సీ • అంతర్ రాష్ట్ర వాణిజ్యం • విద్య • జాతీయ విధానాల రూపకల్పన 	<ul style="list-style-type: none"> • పోలీస్, శాంతిభద్రతలు • రాష్ట్ర స్థాయిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలను సవరించడం, అమలు చేయడం. • ప్రజారోగ్యం • విద్య • వ్యవసాయం • పది నీటి పారుదల • స్థానిక ప్రభుత్వాలు నీటిపారుదల • స్థానిక ప్రభుత్వం

సభ:
చట్టాలపై చర్చించే లేదా ఆమోదించే అసెంబ్లీ.

నామినల్: పేరుకు మాత్రమే. అంటే మన విషయంలో భారత రాష్ట్రపతి, మరియు ఒక రాష్ట్ర గవర్నరు అసలు కార్యనిర్వాహక అధిపతులు కాదు. ప్రత్యేక పరిస్థితులలో వారికి కొన్ని అధికారాలు ఉంటాయి, కానీ సాధారణంగా కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యవహారాలలో జోక్యం చేసుకోరు.

పటం 10.5

డాక్టర్ ఏపీజే అబ్దుల్ కలాం

1931 లో తమిళనాడులోని రామేశ్వరంలో ఒక సాధారణ కుటుంబంలో జన్మించిన డాక్టర్ ఏపీజే అబ్దుల్ కలాం ప్రసిద్ధ శాస్త్రవేత్త, భారతదేశ అంతరిక్ష కార్యక్రమం, క్షిపణి కార్యక్రమం మరియు అణు సామర్థ్యాల అభివృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషించినందుకు 'మిసైల్ మాన్ ఆఫ్ ఇండియా' అని ముద్దుగా పిలుచుకుంటారు.

డాక్టర్ అబ్దుల్ కలాం 2002 నుండి 2007 వరకు భారతదేశ 11వ రాష్ట్రపతిగా పనిచేశారు. ఉన్నత హోదాలో

ఉన్నప్పటికీ, మంచి విద్య మరియు ఆవిష్కరణల పట్ల తన అభిరుచి ద్వారా అతను ప్రజలతో, ముఖ్యంగా యువతతో ఎక్కువగా కనెక్ట్ అయ్యారు. తన వినయం, సామాజిక కార్యక్రమాల పట్ల అంకితభావం, దేశం పట్ల నిబద్ధతతో లక్షలాది మందికి స్ఫూర్తిగా నిలిచారు. పెద్ద కలలు కనాలని, తమ లక్ష్యాలను సాధించడానికి కష్టపడాలని యువ భారతీయులను ఆయన అవిశ్రాంతంగా ప్రోత్సహించారు.

భారత రాష్ట్రపతిగా తన స్థానం నామమాత్రమే అయినప్పటికీ, లెక్కలేనన్ని జీవితాలను ప్రభావితం చేసే ముఖ్యమైన పాత్రను పోషించగలనని డాక్టర్ కలాం నిరూపించారు.

ఆయన స్ఫూర్తిదాయకమైన కొన్ని ఆలోచనలను ధ్యానిద్దాం:

"ఆకాశం వైపు చూడు. మేము ఒంటరిగా లేము. విశ్వమంతా మనతో స్నేహంగా ఉంటుందని, కలలు కనేవారికి, పని చేసేవారికి ఉత్తమమైనవి ఇవ్వడానికి మాత్రమే కుట్రలు చేస్తుందని అన్నారు.

"మీ లక్ష్యంలో విజయం సాధించాలంటే, మీ లక్ష్యం పట్ల మీకు ఏకదృష్టి ఉండాలి."

"మీరు విఫలమైతే, ఎప్పుడూ వదులుకోకండి ఎందుకంటే F.A.I.L. అంటే 'నేర్చుకోవడంలో మొదటి ప్రయత్నం'. ముగింపు అంతం కాదు, నిజానికి E.N.D. అంటే 'ప్రయత్నం ఎప్పుడూ చనిపోదు'. 'కల అనేది మీరు నిద్రపోతున్నప్పుడు చూసేది కాకపోతే; అది మిమ్మల్ని నిద్రపోనివ్వనిది." మీకు సమాధానంగా 'లేదు' వస్తుంది N.O. అంటే 'తదుపరి అవకాశం' అని గుర్తుంచుకోండి. కాబట్టి మనం సానుకూలంగా ఉందాం."

"మీరు నిద్రపోతున్నప్పుడు చూసేది కల కాదు; ఇదే నిన్ను నిద్రపోనివ్వనిది."

"గొప్ప లక్ష్యాన్ని కలిగి ఉండటం, జ్ఞానాన్ని సంపాదించడం, కష్టపడి పనిచేయడం, పట్టుదల అనే నాలుగు విషయాలను అనుసరిస్తే ఏదైనా సాధించవచ్చు."

ప్రజాస్వామ్యం

మనం ఇంతకు ముందు 'ప్రజా ప్రతినిధులు' అని ప్రస్తావించడం మీరు గమనించి ఉండవచ్చు. ప్రపంచంలోని చాలా దేశాలు అవలంబిస్తున్న పాలనా వ్యవస్థ - **ప్రజాస్వామ్యం** - యొక్క మూలస్తంభాలలో ఇది ఒకటి. 'ప్రజాస్వామ్యం' అనే పదం రెండు గ్రీకు పదాల నుండి వచ్చింది - దేమోస్ అంటే 'ప్రజలు' అని అర్థం, మరియు క్రతోస్ అంటే 'పాలన' లేదా 'అధికారం' అని అర్థం; కాబట్టి 'ప్రజాస్వామ్యం' అంటే 'ప్రజల పాలన' అని అర్థం.

కానీ ప్రజలందరూ నిజంగా పాలించగలరా? అది సాధ్యం కాదు. మీ తరగతి మీ పాఠశాల ప్రిన్సిపాల్ దృష్టికి తీసుకురావాలనుకుంటున్న ఒక సమస్య ఉందని ఊహించుకోండి - తరగతి గదిలో లేదా పాఠశాల మౌలిక సదుపాయాలతో ఏదైనా లోపం ఉండవచ్చు, లేదా మీరు ఫీల్డ్ ట్రీప్ కోసం ఒక నిర్దిష్ట తేదీని ప్రతిపాదించాలనుకుంటున్నారు. క్లాసు మొత్తం ప్రిన్సిపాల్ దగ్గరకు వెళ్తుందా? ఇది ఆచరణ సాధ్యం కాదని స్పష్టం చేశారు. అనేక పాఠశాలల్లో, తరగతులకు 'క్లాస్ మానిటర్' లేదా 'క్లాస్ రిప్రజెంటేటివ్' ఉంటారు, అతన్ని మొత్తం తరగతి ఎన్నుకుంటుంది; ఏదీ లేనప్పటికీ, ఈ నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం ఒక ప్రతినిధిని ఎంచుకోవచ్చు. ప్రతినిధిని ప్రిన్సిపాల్ వద్దకు పంపితే సరిపోతుంది.

ఎన్నికల ద్వారా రాష్ట్ర లేదా జాతీయ స్థాయిలలో ఇదే సూత్రం, ప్రజలు తమ తమ **శాసనసభలకు ఎన్నికైన సభ్యులుగా** ఉండే ప్రతినిధులకు ఓటు వేస్తారు.వారిని సాధారణంగా రాష్ట్ర స్థాయిలో '**శాసనసభ సభ్యులు**' (లేదా ఎంఎల్ఎలు) మరియు జాతీయ స్థాయిలో '**పార్లమెంటు సభ్యులు**' (లేదా ఎంపీలు) అని పిలుస్తారు. ఈ సభ్యులందరూ చట్టాలు, సమస్యలు మరియు పరిష్కారాలను శాసనసభలలో చర్చిస్తారు మరియు చర్చలు మరియు చర్చల ద్వారా, భిన్న అభిప్రాయాలు వచ్చినప్పుడల్లా ఒకరినొకరు ఒప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తారు.

అందువలన ఏ ఆధునిక ప్రజాస్వామ్యం వలెనే, భారతదేశం ఒక దేశం. **ప్రాతినిధ్య ప్రజాస్వామ్యం**. 2024 నాటికి దాదాపు 970 మిలియన్ల ఓటర్లతో ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా నిలిచింది. సూత్రప్రాయంగా, 18 ఏళ్లు పైబడిన భారతీయ పౌరులందరికీ ఈ ఎన్నికలలో పాల్గొనే హక్కు ఉంది.

మీ తరగతి విహారయాత్రకు వెళ్లాలని

యోచిస్తున్నట్లు ఊహించుకోండి. ఏ మరియు బి అనే రెండు సంభావ్య ప్రదేశాలు ఉన్నాయి. తరగతి లాభనష్టాలను చర్చిస్తుంది - దూరం, సమయం, ఖర్చు, ప్రాథమిక సౌకర్యాల లభ్యత మొదలైనవి. ఒక నిర్ణయానికి రావడం కష్టమవుతుంది. కాబట్టి ఓటు వేయడం వల్ల సమస్యకు పరిష్కారం లభిస్తుందని మీ ఉపాధ్యాయుడు నిర్ణయిస్తాడు. ఏ ప్లేస్ కు అనుకూలంగా ఉన్న విద్యార్థుల సంఖ్య చేతులు ఎత్తగా, ఆ తర్వాత బి ప్లేస్ కు అనుకూలంగా ఉన్న విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతుంది. ఏ ఆప్షన్ ఎక్కువ మంది చేతులు ఎత్తితే ఆ నిర్ణయం తీసుకుంటారు. (ఈ ప్రక్రియను ఓటింగ్ అంటారు) ఇది ప్రత్యక్ష ప్రజాస్వామ్యానికి స్థసంబంధించిన కేసు, ఇక్కడ స్థలాన్ని ఖరారు చేయడానికి ప్రతి విద్యార్థి అభిప్రాయాన్ని తీసుకున్నారు.

అట్టడుగు ప్రజాస్వామ్యం లేదా గ్రాస్ రూట్స్ డెమోక్రసీ అనే పదం సాధారణ పౌరుల భాగస్వామ్యాన్ని అనుమతించే మరియు ప్రోత్సహించే ఒక వ్యవస్థను సూచిస్తుంది - 155 వ పేజీలోని పటం 10.4 లో మనం చూసిన పిరమిడ్ యొక్క పునాది. అటువంటి వ్యవస్థలో, పౌరులు తమను ప్రభావితం చేసే నిర్ణయాలలో భాగస్వామ్యం కలిగి ఉండవచ్చు.

భారత ప్రజాస్వామ్యం యొక్క మరిన్ని లక్షణాలను తరువాతి రెండు అధ్యాయాలలో మరియు తరువాతి తరగతులలో కూడా అధ్యయనం చేద్దాం.

మనం ముందుకు వెళ్ళే ముందు...

- పాలన, ప్రభుత్వం లేకుండా ఏ దేశమూ నడవదు.
- ఆధునిక ప్రభుత్వానికి శాసన, కార్యనిర్వాహక, న్యాయ వ్యవస్థలు అనే మూడు విభాగాలు కలిసి పనిచేయాల్సిన అవసరం ఉంది.
- భారత ప్రభుత్వం మూడు స్థాయిలలో పనిచేస్తుంది - కేంద్రం లేదా జాతీయ, రాష్ట్ర మరియు స్థానిక.
- ప్రజాస్వామ్యం ఈ వ్యవస్థకు మొత్తం ప్రాథమిక నిర్మాణం. ఇది రాష్ట్ర స్థాయిలో మరియు జాతీయ స్థాయిలో ఎన్నికైన ప్రతినిధుల ద్వారా

పనిచేస్తుంది.

ప్రశ్నలు, కార్యకలాపాలు మరియు ప్రాజెక్టులు

1. మిమ్మల్ని మీరు పరీక్షించుకోండి - ప్రజాస్వామ్యం యొక్క అర్థం ఏమిటి? ప్రత్యక్ష ప్రజాస్వామ్యానికి, ప్రాతినిధ్య ప్రజాస్వామ్యానికి తేడా ఏమిటి?
2. ప్రభుత్వంలోని మూడు సంస్థలను గుర్తు చేసుకోండి. వారి విభిన్న పాత్రలు ఏమిటి?
3. మనకు మూడు స్థాయిల ప్రభుత్వం ఎందుకు అవసరం?
4. ప్రాజెక్ట్: కోవిడ్-19 మహమ్మారి సమయంలో జరిగిన లాక్డౌన్ మీలో చాలా మందికి గుర్తుండే ఉంటుంది. ఆ సమయంలో తీసుకున్న అన్ని చర్యల జాబితాను తయారు చేయండి? పరిస్థితిని నిర్వహించడంలో ప్రభుత్వం యొక్క ఏ అంచెల ప్రమేయం ఉంది? ప్రభుత్వ ప్రతి అవయవం పాత్ర ఏమిటి?

నూడుల్స్

© NCERT
not to be republished

*'నోట్స్ అండ్ డూడుల్స్'కు మా సంక్షిప్త నామం 'నూడుల్స్'!

